

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XIV. évfolyam. 232. szám.

Szerda, október 11.

A népjólét érdekében.

Irtta: Szalay József, ev. ref. lelkész.

Nagybecskerek, október 11.

III

Egy kis társaságban úgy a múlt, mint a jelen évben meglátogatva Európa nagyobb városait, azokban különösen a modern népjóléti intézményeket tettük tanulmányunk tárgyává. És ezek szemlélése közben érlelődött meg bennünk az az elhatározás, hogy városunkban, Nagybecskereken és innen kiindulva, esetleg Torontálmegye más helyein mi is teszünk valamit a népjólét érdekében.

Tervünk, mit Isten és a jó emberek segédelmével megvalósítani akarunk, november hó 1-től kezdve a következő:

Először is béreltünk egy helyiséget a gabona-piacon, utcáról nyíló ajtóval, kizárólag ablakkal két szobával 320 korona évi bérért. Ez a helyiség télen, nyáron egész nap és este nyitva lesz. Télen folyton fűtjük és így a nagy hid körül álldogáló embereknek és másoknak is alkalmas melegedő helyül szolgál.

E helyiségben ó könyvek és jó újságok állanak rendelkezésére az olvasni akaróknak minden nyelven. Tehát népkaszinóul is szolgál. Jó könyveket és iratokat lehet venni is, így a szegény népnek a ponyvairodalom helyett egészségesebb táplálékkal szolgálunk.

E helyiségben gondozzuk a testet is annak számára is szolgálunk hideg étkekkel, szeszmentes sörrel, borral és gyümölcsnedvekkel. Melegítőül pedig olcsó teával.

Igy e helyiség méltán fogja e nevet viselni:

Szeszmentes melegedő.

A helyiség napi felügyeletével és a kiszolgálással egy jóra való, derék, jó er-

kölcsü embert bizunk meg, kinek évenként e szolgálataért 480 koronát fizetünk.

E helyiségben mindennap este és minden helipiac alkalmával délelőtt is vallás-erkölcsi előadásokat, felolvasásokat tartatunk felváltva magyar, szerb, német és román nyelven.

Erre a célra alkalmazunk egy a népjóléti intézményeket tanult és azokban gyakorlatilag is képzett embert, ki most is Manheimban foglalikozik a tervezetünkhöz hasonló intézet vezetésével és felügyeletével. A rendszer előadások tartásán kívül ez látogat is naponta úgy 20-30 családot. És így a helyszínen győződik meg azok gondolkodásáról és sorsáról, hogy aztán a segítő-bizottság ott segíthessen tanácsosul vagy kalácsosul, ahol legégetőbb a szükség.

E népjóléti ágensnek, vagy mint a külföldön nevezik, evangelistának, városi misszionáriusnak fizetünk egész évre, míg nőtlen 1000 koronát, ha megnősül 1600 koronát és lakást.

A szeszmentes melegedőben szolgálunk még ingyen orvosi és ügyvédi tanácsosul is a szegény népnek.

Ennek a tervnek megvalósítását egy bizottság vállalta magára, melynek elnöke dr. Nagy Dezső ügyvéd ur, pénztárnoka Wattay Endre ur, továbbá a „Keresztény nőegylet”, melynek elnöke Szalay Józsefné és a „Kék-kereszt mértéktelenségi egyesület”, melynek elnöke e cikk írója.

Az évi költségvetésünk így áll:

Helyiség-bérlés	320 korona
Ennek fűtése és világítása	100 „
Kiszolgáló fizetése	480 „
Ágens fizetése	1000 „
Nyomatványok	100 „
Nyomda s utiköltség	200 „

Összesen 2200 korona

És miből fedezik önök e kiadásokat? — kérdé tőlem egy, e dolog iránt érdeklődő ur.

Mi — mondtam — ezt közadakozásból szándékozunk fedezni.

És gondolja ön, — mondá az illető — hogy ebben a világban, melyben csaknem mindenki olyan, mint a csuka, hogy azt lesi, mit kaphat el a más szája elől, hogy akad valaki, ki erre ad?

Ez intézménynek feladata — folytatam — az is, hogy az emberek e csuka természetét megváltoztassa. Akinek a csuka természete megváltozott vagy megváltozik, az ad.

És én azt hiszem, nem is csalódunk. Tények mutatják, hogy nem csalódunk. Mert, amint ez urtól elválva, egy felsőkereskedelmi iskolai tanárnak elmondtam tervünket, ő így szólott lelkesedve: „a szükséges tea előállításáról én gondoskodom ingyen”. Tovább menve, egy helybeli ruhakereskedőnek mondtam el, mire az illető kijelentette, hogy ő ennek az intézménynek állandó támogatója lesz.

Ime, ki kételkedhetnék, hogy ily világban, ily emberek között össze ne gyűljön egyesektől, egyesületektől és hatóságoktól egy ily tervezetű intézmény fenntartására a szükséges összeg?!

Főrendek értekezlete. Tegnap délután három órakor, mint az E. U. jelenti: Csekonics Endre gróf lakásán értekezlet volt, a melyre Csekonics gróf a főrendiháznak igen sok tagját meghívta. A meghívottak között vannak többen olyanok is, akik az ellenzéki főrendek mozgalmában is részt vettek. Csekonics hívei hír szerint a főrendi ellenzékkel szemben és a kormány mellett kívánnak akciót indítani.

A „TORONTÁL” tárcája.

A selyemdoboz története.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Szabad órámban elő előveszem a selyemkazettát és felelevenitem a benne eltemetett emlékeket. Mert meg van töltve telis-tele emlékekkel. Mindjárt ő maga is emlék. Egy bácskai nő kollegám ajándékozta névnapomra. Azért is nevezetes számra néve, mert ez az egyedüli névnap ajándék, amit életemben kaptam. Levelemben azt írta az ismeretlen barát: „Tudom, hogy magának is vannak apró emlékei, amelyekre más azt mondaná: szemét. Hanem magának drágák, nagyon drágák és igen gyakran elő szokta őket szedni. Ha nincs számukra alkalmasabb helye, őrizze ebben a magam készítette dobozkában. Ahányszor hozzá fog a benne rejlő idők feltámasztásához, gondoljon a maga őszinte barátjára, Almedóra”.

Meenyire igaza volt, mikor írta, hogy vannak emlékeim, melyekre más azt mondaná: szemét. Pedig énnekem milyen drágák. A legyőző töredékek, páratlan keztyűk, igénytelen szalagocskák közt csak néha akad egy értékesebb tárgy is. Egy illatos, puha selyemkendő, egy nyaklánc, egy apró, gyöngyháznylelű kék, vagy más ilyen dolgok.

És nekem olyan drága egyik, mint a másik. Mikor előveszem a dobozt, mikor megcsap a lavendula illat, a lelkem elszáll egy más világba. Az elszáradt virágok, arcképek, fekete szelű gyászjelentések közül előkerül a múlt.

Néha úgy érzem, hogy hajnal, ragyogó hajnal van köröttem, aztán érzem a déli nap kábító, tüzes csókját. A másik pillanatban meg-simogat a széna illatu alkonyi szelő, ide száll hozzám az estharangzó. A réten hangzik a gulyák kolompja, a lankából hallom a lápok ezernyifele hangversenyét. Akkor egyszerre el-némul minden.

Lájkemre ránehezedik valami sűrű, fekete fátyol. Köröskörül ősz van. Lombhullató, szomorú ősz. Az eresz alól elszáll a fecské, csak a fekete-ruhás varju kővályog a légben. Élesen sir a hang, hull a levél. Temetnek valakit.

Valahonnan ráhullik a kezemben levő emlékre egy csepp víz . . .

Az ilyen hangulatokból származnak az én apró történeteim. Amilyen az emlék, olyan a történet. Önök, akik nagyjából végigfutják, azt mondják: semmi. Pedig énnekem nem az.

Egy fényes, ragyogó tündérmese . . .

Egy édesbus, röpke álom . . .

Egy nehezen gyógyuló kintzó seb . . .

Egy nap az életemből . . .

Ha van még türelmük olvasni tovább, elmondok párat az én selyem-kazettám szomorú-vándor meséiből . . .

A szent Antalka.

Egy pap barátom adta ajándékba. „Ha már pogány vagy” — mondta — „hordozd a zsebedben ezt!” És én hordoztam sokáig, nagyon sokáig. Mig nem egy alkalommal — vasárnapi létánia után történt — találkoztunk a plébánia előtt. Bementünk hozzád.

Az én fürkésző szemeim azonnal felfedeztek egy képet, mely elűtött a te szigorú berendezésű szobád harmóniájától. Egy fiatal, fitos orru fruska arcképe volt.

— Hát ezt hol szerezted?

— Ezt? És mosolyogtál hozzá. Hanem a mosolygásodban volt egy kis keserűség is. „Szerettem. Valamikor régen.”

— Szeretném tudni a történetét.

— Elmondhatom, nincs előttem titkom. Apró gyermekkorom óta Szentkларыék házában laktam. Olyan voltam, mint a tulajdon fiuk. Kitűnően végeztem minden osztályt. Jogásznak szántak. Velem együtt nőtt fel a leányuk. Márta. Talán négy évvel volt fiatalabb nálam. Szerettük egymást, mint két testvér. Egyszer — jól emlékszem még — közvetlen matura előtt történt, Márta nagyon szomorú volt. Egyedüli jártunk a parkban. Faggani kezdtem. El is mondta a baját. Aprólékos, kicsi baj volt, de a Márta kis szívének fájt az nagyon. Űde rózsás arcán aláfutott a köny és el-elesüklő hangon panaszoalta: „Nem szeret engem senki, senki. Az öreg park alkonyi lehellete, a halastó csendes csobogása megigézte a

Van szerenésém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy elismert jóhirű gyártmányaim

gyermekruhák és felöltőkben Nagybecskereken kizárólag csakis

KOVÁCS GEDEON cégneél kaphatók.

Fiókok: Arad, Debrecen, Kassa, Miskolc, Nagyvárad,
Pécs, Pozsony, Fiume, Zágráb stb. stb.

Kiváló tisztelettel:

NEUMANN M. cs. és kir. udvari szállító
Budapest—Bécs.

HIREK

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Oktober 12. Torontálvármegye őszi közgyűlése.

" 12. A jegyzői nyugdíjintézet választmányi ülése délután 4 órakor.

" 18. Megyei közegészségi biz. ülése d. e. 11 óra.

" 29. Agárverseny.

November 13. Közig. biz. ülése d. e. fél 10 óra.

— Az őszi közgyűlés. Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága holnap délelőtt 10 órakor tartja őszi rendes közgyűlését a vármegye-házán.

— A vörös-kereszt köréből. A nagyszentmiklósi vörös-kereszt főkegyelet, mely a Zombolya vidéki vörös-kereszt választmány ügyvezetése alatt 25 év óta laudatlanul ügybuzgalommal működik a vörös-kereszt emberbaráti céljainak előmozdítása érdekében, tisztikarát a következőleg alakította meg: Diszelnök: Gróf Nakó Sándor; elnökök: Pacha István esperes-plébános és Schreier Viktorné szül. Rittch Klementina; alelnökök: Kovácsics Ferenc kir. járásbíró és Schwarze Eberharda Autónia; jegyző: Köszler József; pénztárnok: Müller János; orvos: dr. Kassowitz Henrik. A főkegyeleti választmány, mely 13 alapító és 142 rendes tag mellett 4187 korona 53 fillér vagyonnal rendelkezett, a múlt év folyamán kizárólag a folyó ügyek elintézésére s a tagsági díjak beszedésére szorítkozott.

— A megyei közegészségi bizottság ülése. Torontálvármegye közegészségi bizottsága október hó 18-án délelőtt 11 órakor a vármegye-ház alispáni kistermében ülést tart. — Tárja: Gück Adolf okl. gyógyszerész kérvénye Jánosföldön felállítandó gyógyszerzár iránt.

— Eljegyzés. Hány Miklós segédjegyző eljegyezte Mixich Cilike kisasszonyt.

— Október 6. Glogon község német ajkú lakossága szintén kegyelettel adózott a vértanúk emlékének. Délelőtt a róm. kath. templomban gyásznékes nagy mise volt, melyben a község népe az előjárósággal élén s az összes iskolásnövendékek valláskülönbőség nélkül részt vettek és az egész napot a nemzeti hősöknek szentelték.

— A pancsovai határszéli rendőrkapitányság. Dr. Sélley Sándor min. tan., országos rendőrfőnök, Kosika Pál csendőrezredes és Vásárhelyi Gyula belügymin. titkár kíséretében folyó hó 9-én Pancsovára érkeztek, ahol a mérvadó köröktől, de különösen Lestyánszky János pancsovai főkapitánytól beszerzett adatok mérlegelése után megállapították a Pancsován fel-

lalkem és a másik pillanatban ajkam oda tapadt a karomba simuló leány könyező szemére, pici ajkára, illatos hajára. Oh gyönyörű szép alkotmány volt az! Tellel illattal, csengő madárdallal!

Szentklaráék egyszerre tönkre mentek, én nem tanulhattam tovább, valami előkelő rokonuk besegített a szemináriumba. Ez az egész.

Kezembe vettem a képet. Néztém figyelmesen. A finom csiszolt üvegen tisztán látható volt egy nem régi keleti esők nyoma...

Sándor ott ült a hintaszékben lehuny szemmel. A nyitott ablakon keresztül belepódzott a szellő, magával hozva egy pár elkapkodott szomorú daltöredéket...

Ilonka.

Volt-e már valaha derült, minden árnyéktól mentes álmuk?

Szerettek-e volna elérni valami cdes csóbitó ábrándképet?

Szerettek-e valakit fiatal szívvel, gyerek szívvel, önzetlenül, ideálisan tiszta szerelemmel, ahogy csak egy gyerek tud szeretni?

Nőtte-e fel önökkel apró gyermekkorukból egy vágy, egy érzés?

A csalóka álomból felébredtet a józan ész, mely semmivé teszi a gyermekkor délibabjait...

Az ábrándot, mely már amúgy is csak az emlékezésben él, végleg semmivé tette az a kezemből levő eljegyzési kártya...

Még egy ábrándéphem maradt: Boldognak fogom látni...

Azt megsemmisítette ez a fekete keretű lap... Amely hírül hozta, hogy az a mosolygó, halvány leány nincsen többé... Régi, nagyon régi keleti történet ez. Mikor néztem szét a derült, verőfényes képet, valami azt sugja, hogy ő már boldog. A fekete szegélyű papír helyesítő eg bólogat felém nagy betűvel: „Legyen nyugalmra csendes, emléke áldott...”

Ifj Papik Miksa.

állítandó határszéli rendőrkapitányság kerülete, mely Zimontól körülbelül Moldoványig fog terjedni. Ezen kerülethez fognak tartozni a Dunamentén levő községek, valamint azon szomszédos városok és községek, melyeknek élénk forgalmuk van Szerbiával. Így tehát azon elterjedt hír, mintha Pancsován nem állítanának fel határszéli kapitányságot, tévedésben alapul. Különben is határszéli kapitányság felállítására Pancsován okvetlen szükséges, mert Pancsován keresztül bonyolódik le a délmagyarországi személyforgalom Belgrád felé, ami évenként körülbelül 70 ezer embert tesz ki. A bizottság a tegnapi hajnali vonattal Temesváron át Orsovára utazott, ahol az ott felállítandó kapitányság ügyében intézkedik.

— Nagybecskerek város egészsége. Dr. Weiserschan József városi főorvos most terjesztette be Nagybecskerek városának szeptember hónapról szóló közegészségügyi kimutatását. A kimutatás szerint szeptemberben 65 születéssel szemben 52 halál-sét fordult elő. A hét év n alól elhaltak száma 26, a hét éven felülieké szintén 26. Az egyes halálokok a következők: veleszületett pyemegésben meghalt 4, göröcsökben 9, gyermekszámban 1, bálhuroban 12, ronszó toroklobban 1, tüdőgyulladásban 2, tüdőmőkörben 4, guaféban 2, vízbe-tetésben 3, elmebajok 1, agyköri végkimerülésben 6, egyéb természeti okok miatt 6. Öngyilkosság az elmúlt hónapban 1 volt. Városunk közegészségügyi állapota, mint a fenti adatokból is világosan kitűnik, az elmúlt hónapban meglehetősen javult, amennyiben a születések száma 13 mal múlja felül a halálozások számát. Az általános megbetegedés és különösen a gyermekek belbántalmi, gümőkór és heveny-ragályos betegségek jelentékenyen kevesebbek. Tüdővészben 4 ember halt meg. Trachomára e hónapban 1216 embert vizsgáltak meg és ezek közül hét embert trachomának találtak. Az országos betegápolási alap terhére 141 szegény részvett orvosi gyógykezelésben. Rendőrorvosilag 9 embert vizsgáltak meg, köztük 6-ot a kórházba szállítottak. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 8 gőz- és 4 formain-fertőtlenítéssel egybekötött lakástisztítás eszközöltetett. Élelmi szerek, piaci mézszárszékék és hentes üzletek több ízben vizsgáltattak meg; rendezetlenséget nem találtak.

— Temesi gazdák Torontálban. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 8-án a torontálmegyei Jánosföld községbe közös kirándulást rendezett, melyen több temesmegyei közs. tejszövetkezet képviselői vettek részt. A kirándulásnak, melyet az egyesület egyik előadója vezetett, az volt a célja, hogy a kisgazdák a Jánosföld községbe importált angol jorkshiri hussertéseket megtekintésük és Jánosföld község példáját követve, a temesmegyei községekben is ezen nemes, gyorsan fejlődő és nagyon szaporító sertésfajtát a temesmegyei gazdasági egyesület közvetítésére és a m. kir. földművelésügyi kormány határozott anyagi támogatásával meghonosítsák. Különösen a tejszövetkezeteket érinti ezen mezőgazdasági közérdeklődés olyan fontos ació legjobban, mert az eddigi tapasztalatok szerint a tejhulladékok (sovány tej stb.) értékesítése céljából az angol jorkshiri sertés legalkalmasabbak és legjövendőbbeknek bizonyult. A kirándulók vasárnap reggel indultak el Temesvárról Gyúlvészre, ahonnan a jánosföldi vendégszerető gazdák a vendégeket megvárták és kocsiikon Jánosföldre vezették. Czápe János, a jánosföldi tejszövetkezet buzó titkára vezetése alatt a kirándulók a modern és okserűen berendezett tejszövetkezetet, majd az egyes gazdák angol sertéseit tekintették meg. Délben közös ebéd volt, melyen közel száz ember vett részt és melyen számos pohárköszöntőt mondtak. A kirándulók a legjobb benyomásokkal és emlékekkel indultak aznap este vissza Temesvárra és már is kérték a gazdasági egyesületet, hogy az érdeklőkben importálandó angol sertések ügyében a kellő lépéseket tegyék.

— Adakozások a Kiss Ernő szobrára. Kiss Ernő-szobr alapra újabbán a következő adakozások folytak be: (Vége.)

Völgyi Istvánné B-Gyarmat 21 korona, Pénzügyőrség Kunszentmiklós 1—, Pénzügyi bizottság Köszeg 3-70, Pénzügyi bizottság Makó 4-20, Pénzügyi bizottság Kapuvár 2—, Orkolesan József Szepesháza 5-68, Pénzügyi bizottság Temesvár 11-40, Klaczó Károly Szeged 5—, Pénzügyi szakasz Vasvár 1-60, Adóhivatal Eperjes 1-30, Pap István Kaposvár 7-10, Radinszky László Eger 19-40, Főbányahivatal Marosújvár 13-50, Pénzügyi bizottság Kismárton 8-20, Bardoss István Eger 7-20, Pénzügyi bizottság Lőcsé 3-40, Pénzügyi bizottság Szent-Gotthárd 6-60, Pénzügyi bizottság Topánfalva 2-60, Pénzügyi szakasz Kisjenő 4-50, Pénzügyi bizottság Sasvár 3-70, III. ker. adószvt. oszt. Bpest, III. ker. előjárósági 1-50, Kiss József Szeged 1-60, Kir kirócsári ügyészség Szeged 1-20, Pálfi János Bpest 17-20, Turóczy Gyula Vajdalg 4—, Pénzügyi bizottság Lippa 1-50, Pénzügyi

bizottság Fiume 31-10, Pénzügyigazgatóság Szeged 3-10, Pénzügyi szakasz Szenttamás —50, Pénzügyi bizottság Tolna 4-70, Pénzügyi bizottság Székelyudvarhely 4-80, Osztálymérnök-ség Tata-Tóvár 12-50, Szilvárt Bélané Pécs 6-30, Pénzügyi bizottság Beregrász 1—, Pénzügyigazgatóság Torda 1-40, Pénzügyi bizottság Brassó 11—, Pénzügyi bizottság Bánffy-Hunyad 27-90, Fülöp János Csikszerecs 8-30, Gödri Istvánné Grimes 7-08, Pénzügyi bizottság Turzovka 1-50, Csárik Péter Nyiregyháza 3-90, Árvaszék Bpest 9-20, Hajósi közigazgatóság 5—, Sogát Ferenc Komárom 3—, Pénzügyi bizottság Nagymihály 17—, Pénzügyi bizottság Heshár 4-20, Pénzügyi bizottság Turócszentmárton 2-80, Pénzügyi szakasz Csáktornya 2-58, Pénzügyi szakasz Ujfehértó 1-10, Pénzügyi szakasz Veltes 1-80, Pénzügyi bizottság Szepes-Olaszi 3-60, Pénzügyi főbiztos Nagytapolcsány 7—, Alomás főnök Kőbánya 5-88, Tokaji József Nagyszében 7—, Előjáróság Füzesebony 2-60, Olessák Károly Lőcsé 2-80, Kotor község 5-56, Nagyági bányaművelés 8-50, Nagybecskerek város adománya 100—, Pénzügyi bizottság Malszka 1-20, Pénzügyi bizottság Martonvásár 1-40, Pénzügyi bizottság Szepesfalva 13-05, Pénzügyi szakasz M.-Óvár 1-40, Mihályi Gyula mérnök Nyitra 5—, Közigazgatóság Szimca 33-70. Összesen 22 826 korona 27 fillér.

— Míhás ő ökség. A temesvári Délmagyarországi Közlöny írja: Fölbőtte érdekes esettel foglalkozik most Obessenyő községe, mert nem kevesebbről, mint 3 millió örökségről van szó, amely iránt ottani lakosok jogos igényeket emelnek. 1831. január 20-án halt meg Krassó-Szörény-megye Valamara községében Mirkovics Todor gazdag földmivás. — Övegy ember volt, rokonai szerző jartak a világban. Nem állott más a halottas ügya mellett, mint kocsi, Darlaier Péter. Temetése után atvizsgálták az őreg ember sekrétumait és irasait és hivatalosan megállapították, hogy 120 000 korona készpénz maradt Mirkovics Todor hagyatékában. Öröksök hiányában a pénzt a temesvári Pupillen Depositen Amts-Cassa-jnál helyezték el és az összeg hetvennégy esztendő óta a kamatos kamattal együtt három millió koronára szaporodott fel. A gadtalan örökség természetesen nem maradt titokban. Állag minden esztendőben akadt egy-két vállalkozó szellemű férfi, aki megpróbálkozott a vagyon elkaparásával. Nemrég azonban egy komoly aspiráns jelentkezett Mirkovics János budakalászi napszámos személyében, ki egy régi levél alapján vett tudomást az örökség létezéséről. Mirkovics hűdles anyakönyvi kivonatát, házassági levelek alapján ki tudja mutatni, hogy a dédapja testvére volt az örökség Mirkovicsnak. A hírlapok szelvésteték ezt a kérdést és így tudomást szereztek Obessenyő községben lakó Mirkovics családok is az örökség létezéséről. Azonnal megbízták ügyvédjüket, dr. Minyov Lászlót, Obessenyői ügyvédet, az ügy vezetésével. Dr. Minyov László régi hiteles irasok alapján már megállapította, hogy 1810-ben Mirkovics Marián Krassó-Szörény-megyéből bevándorolt Obessenyő községbe és itt 1823-ban meg is halt. Ennek a Mirkovicsnak direkt leszármazottjai még Obessenyőn laknak és ezek emelnek most igényt ügyvédjük által a dus örökségre. Dr. Minyov több levéltárat átkutatott és megállapította, hogy e két Mirkovics rokon-ságián volt, de nincsen kizárva, hogy Mirkovics Marián édes testvére volt az örökség Mirkovicsnak. A rokon-ság megállapítása céljából most kutatásokat eszközölt Krassó-Szörény-megyében.

— Nincs többé fogfájás! Nem reklameikk ez, hanem tudományos valóság konstataciója. Aki a fogát ki merde húzni, vagy elég bátor volt s kiállta a plombázás kínjait, annak eddig sem kellett tuisoká szenvednie a fogfájástól. Most egy német orvos egy udrenalin-kokain keverékből álló érzéketlenítő szert talált fel, mely a foghúzás és fogtömést valósággal fájdalomtalaná teszi — nemcsak a doktor, hanem a páciens számára is. Ez azt jelenti, hogy akinek a foga fáj, segíthet rajta. Vagyis: nincs többé fogfájás. Szerencse, hogy az új szert nem Amerikában fedezték fel, mert így valószínű, hogy csakugyan magvan és csakugyan hasznára lesz a fogfájós emberiségnek.

A babkávét folytonos áremelkedése, mely a sajtóban is megvitatás tárgyát képezte, azt az aggodalmat kellette háziasszonyainkban, hogy a mindennapi kávéital megdrágulni fog. Régebben ez az aggodalom indokolt lehetett, a Kathreiner féle Kneipp-malata kávé bevezetése óta azonban teljesen alapját veszítette. A Kathreiner-féle sajátos készitési módszer által ennek a malata kávénak oly kifejezett babkávét íze van, hogy az gazdagon pótlakul használható és ezáltal a reggeli és oszonna költségei létszer szerint szabályozhatók. Az idegizgató babkávét azonban teljesen nélkülözhető is, mert az egészséges Kathreiner valamivel erősebben befőzve, magában is kitűnően ízlik. Különösen oly háziasszonyok, kiknek szívükön fekszik családtagjaik jólete, a tiszta Kathreiner-féle malata kávé felszolgálásának előnyt adnak. Természetesen a bevásárlásnál a legnagyobb óvatosság alkalmazandó, mert egyedül csak a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé bírja a bab-

kávé oly fontos előnyeit, és mert folytonosan újabb kísérletek történnek, a közönségnek értékelten utánzatokat hasznoló árban mint pótlékot a kávéhoz ajánlani. Természetesen nem felel meg akkor annak az ize, és ezáltal a háziasszony tévutra lesz vezetve és a jó malátá kávé iránt is előítélettel viseltetik. Saját érdekünkben tehát, ne sajnáljuk azt a kis fáradságot, a bevásárlásnál a Kathreiner nevet hangsúlyozni és nézzünk meg minden egyes csomagot, vajjon tényleg rajta van-e a „Kneipp-páter” védjegy és a „Kathreiner” név.

Színház és Irodalom.

* **János vívő.** Kükérica Jancsi és társai tegnap iméttélt ház előtt énekeltek el édes-bus dalait s a közönség époly lelkesedéssel fogadta a szép magyar daljátékokat, mint első előadása alkalmával. Szerepváltás is volt, amennyiben a francia királykisasszony partiját H. Léva Berta vette át. Mondanunk sem kell, hogy érdekes volt éneke és bájos játéka tegnap is nagy hatást keltett. A címszerepben tegnap ismét nagy sikere volt N. Várady Margitnak. Gózon pompásan megrajzolt Bagója ezúttal is külön dícséretet érdemel. A többi szereplők a régiök voltak.

* **A tavasz.** Ma este ez a Strausz hagyatékából maradt bájos zenéjű operette kerül színpadra a színházban. A főbb szerepeket Sik Rezső, Kormos Ilonka, Hatvani Ede, Ernyeiné, Gózon Gyula, Berna Jolán, N. Várady Margit, Ernye, Polgár Károly, H. Léva Berta, Nagy Imre, Horti Sándor játsszák.

* **A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár”** f. évi október 1-én megjelent 19-ik száma a „főlap” igen fontos közigazgatási kérdésekben ad feleleteket. Nevezetesen a postamesternek nagykorúsága, a határendőrség szervezése, a segédjegyző fizetése a katonai kiképzés ideje alatt, az örökbe fogadási eljárásokra stb. vonatkozólag. A „Könyvtári részben” dr. Perger Kálmán nagyszombati főszolgabíró folytatja „A képviselőtestület szervezése és a tisztújítás kis- és nagyfőségeiben” című kézikönyvét, melyet szakkörökben a legszebb elismeréssel fogadtak. Ebben a kézikönyvben a községek szervezetének összes felmerülhető esetei tisztázva vannak. A „Döntvénytári Rész”-ben a közigazgatási bíróságnak a napidíjjal alkalmazott kocsisok kereseti adójára, a jövőbeli kölcsönadásról szóló okirat bélyegére, a haszonélvezőnek az ingatlan után fizetendő adójára vonatkozó elvi határozatok, továbbá a minisztertanácsnak számos hatásköri kérdésben hozott döntéseit, a földmivelésügyi miniszternek halászati kihágásra, az igazságügyi miniszternek a községek tulajdonát képező ingatlanvagyon törzskönyvezéséhez szükséges telexkönyvi kivonatok bélyegmentességére vonatkozó elvi kijelentését, a kir. Kuriának mentelmi, baleset folytán nyugdíjazott tisztviselő járadéka; a gazdasági cselekd- és segélypenztárba fel nem vétett és a csapóképpel megsérült etető kártalanítására vonatkozó ítéleteit, a kereskedelmi miniszternek számos ipari ügyben hozott elvi határozatait közli. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” előfizetési ára egész évre 12 kor., felévre 6 kor., negyedévre 3 kor., egy óra 1 korona. Legelőszérőbb az előfizetési díjakat postai utalványon a szerkesztő és kiadó dr. Dolenc József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 74. sz. alatt, címére küldeni. Mutatvány-számot az érdeklődőknek szívesen küldenek.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A főrendiház ülése.

Budapest, október 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház tegnap délután 5 órakor ülést tartott, amelyen Prónay Dezső báró határozati javaslatot nyújtott be. Javaslata szerint a királyi kézirat iratárba helyezése mellett jelentse ki a főrendiház, hogy a folytonos elnapolás megakasztja az államgépezetet. Ez lényegében az alkotmány megsértése, miért is a kormány cselekedeteivel szemben a főrendiház aggodalmának és tiltakozásának adjon kifejezést.

Beöthy Zsolt ellenindítványt nyújt be, amely szerint a főrendiház hódolattal veszi tudomásul az elnapoló kéziratot, de aggodalmának ad kifejezést a folytonos elnapolás fölött. Egyben reményét fejezi ki a főrendiház, hogy a parlament ezután zavartalanul működhetik. A javaslat indokolásában azt mondta, hogy a főrendiházat azon törekvésnek kell vezérelni, hogy

a hazafias érzéseket és aggodalmakat összhangzásba hozza az uralkodó iránti tisztelettel. A válság legveszedelmesebb hullámcsapásai közt is nemzetünk törvénytisztelete rendíthetetlen s ez ad reményt arra, hogy a kibontakozás útját megtaláljuk. Bizhatunk az uralkodó alkotmányos érületében, hogy nem fog elzárkózni attól, hogy a nemzet nyugalmát visszaadja.

Széchenyi Miklós gróf és Rákosi Jenő Prónay Dezső báró javaslatát támogatják.

Utánuk Prónay Dezső báró újból felszólal s azt hangoztatja, hogy Beöthy csak a szeptemberi elnapolásról szól, de nem gondol a mostani újabb elnapolásra.

Ezútan névszerinti szavazás következett, melynek eredménye szerint a főrendiház nyolc szótöbbséggel Beöthy határozati javaslatát fogadta el.

Az ülés fél 9 órakor este véget ért.

A kormány távolmaradása.

Budapest, október 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kormány a képviselőház tegnapi üléséről való távolmaradására vonatkozólag felhivatalos kommuniké jelent meg, mely szerint a kormány a szeptemberi üléseken azért jelent meg, mert akkor bemutatkozni kellett és azonkívül szóbeli üzenetét hozott. Tegnap nem ez volt a helyzet, tehát ezért nem jelent meg. Az 1848: III. t. c. szerint a kormány tagjai csak akkor kötelesek megjelenni, ha az országgyűlés valamelyik táblája kívánja.

A Fejérváry-kormány.

Budapest, október 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben elterjedt hírek szerint Fejérváry Géza báró holnap menne Bécsbe a királyhoz kihallgatásra. Ugyancsak e hírek szerint a Fejérváry-kormányt újból kinevező királyi kézirat a hivatalos lap vasárnapi számában jelenne meg.

Mátyás főherceg temetése.

Budapest, október 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mátyás főherceg koporsója különvonaton Tapolcsányból tegnap este 9 órakor érkezett meg Budapestre. A déli vasút érkezési oldalán az egyik termet feketével vonták be s itt a beszentelés után a rendes szertartások mellett felvitték a Szent István-kápolnába, ahol a hajóban díszes ravatalt állítottak fel. Az ifjú főherceget Kanter Károly apát, udvari plébános itt újra beszentelte, mire a halottat levitték a nádor-család kriptájába s újabb csendes beszentelés után örök nyugalomra helyezték. Az eredeti tervtől eltérőleg a főhercegi pár nem jött Budapestre s a kis halottat Batthyány Béla gróf szolgálattelvő kamarás és Wimpffen grófnő udvarhölgy kísérték utolsó útján, az udvari személyzettel.

A dunai hajókatasztrófa.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosban történt dunai hajókatasztrófa ügyében a rendőrség befejezte a vizsgálatot s az iratokat áttette a vizsgálóbíróhoz. Az eddigi vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy a vonatkozó-gőzös kapitánya nem egyedüli oka a szerencsétlenségnek s valószínű, hogy az összeütközés azért történt, mert a hajó orrára állított őrszem elaludt.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, október 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zsolnáról táviratozták, a Trencsénből érkező személyvonat ma reggel 4 órakor egy tehervonattal összeütközött. Egy vasuti alkalmazott meghalt, kettő megsebesült. Mindkét mozdony megrongálódott s a kocsi összetörték.

Lázadó orosz tartalékosok.

Budapest, október 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: Witebskben ötszáz tartalékos katona föllázadt s vörös zászló alatt fölvonultak, miközben azt kiáltották: Vesszen a cár!

Éljen a forradalom. Alázadók ellen katonaságot küldtek.

Korai tél.

Budapest, október 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Innsbruckból táviratozták: Az utolsó időben az időjárás nagyon hidegre fordult. A hegyeket már hó borítja.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	16.18
Buza (áprilisra)	16.76
Rozs (októberre)	13.10
Rozs (áprilisra)	13.68
Zab (áprilisra)	13.36
Zab (októberre)	13.40
Tengeri (májusra)	13.34

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, október hó 11-én:

A TAVASZ.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Dr. Csapó	Sik Rezső
Margit	Kormos Ilonka
Hollós Jeromos	Hatvani Ede
Cecilia, neje	Ernyeiné
Ernő	Gózon Gyula
Berta	Barna Jolán
Báró Szalóky	Ernye János
Báróné	N. Várady Margit
Gál Feri	Polgár Károly
Anna	H. Léva Berta
Krampatics, vendéglős	Nagy Imre
Náci, pincér	Horti Sándor
Pincér	Utassy Tivadár
Izabella	Papp Ilonka
Lujza	Molnár Vilma

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, csütörtök, október hó 12-én:

Hajduk hadnagya.

Nyiltér.)*

Rövid használat után nélkülözhetlen.
Igen alkalmas utazásoknál.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.
Bizonnyítványt kelt Bécsben,
1887. júl. 8-án.

Kalodont

nélkülözhetlen
fogtisztító-szer.

Előrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek károsíthatók el ez által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

(218—21.16)

*) Az e rovat alatt közölkéskor nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905. október hó 1-től

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p., délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p., este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunarra: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

25825. szám 1905.

873-3.3

Pályázati hirdetmény.

Nagybecskerek rendezett tanácsu városnál megüresedett és választás útján betöltendő levéltárnoki és két írnoki állásra pályázatot hirdetnek.

A levéltárosi állás javadalmazása évi 1200 korona fizetés és 300 korona lakbér. A két írnoki állás javadalmazása egyenként évi 1000 korona fizetés és 200 korona lakbér.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásokra pályázni kívánnak, hogy az 1883. évi I. t. cikkben körülírt minősítésket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamedvényeiket hozzám folyó évi október hó 25-ig nyújtsák be.

Nagybecskerek, 1905. évi szeptember hó 25-én.

Jankó,
alispán.

Pancsovai főszolgabírói íróasztaltól.

4837. sz. 1905.

871-2.2

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett hertelendyalvai községi segédjegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik. Ezen állással 1000 korona évi fizetés és szabad lakás élvezete van egybekötve. Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabírói íróasztalához folyó évi október hó 31-ig küldjék be.

Pancsován, 1905. évi október hó 5-én.

Dr Gyertyánffy,
főszolgabíró.

A Torontálvármegyei Magyar
Közművelődési Egyesület

keres
azonnal vagy november elsejére
egy vagy két nagyobb
utcai szobából álló lakást
olvasóhelyiségnek.

Bővebbet Somfai János titkarnál
a „Torontál” szerkesztőségében.
845-x.10

Kis-Tószeg községétől.

814. sz. 1905.

883-1.1

Bérbeadási hirdetmény.

Kis-Tószeg község előljárósága ezennel közzé teszi, hogy a község tulajdonát képező nagykorcsma a hozzátartozó parkkal 1906. évi január hó 1-től kezdve 3 évre folyó évi október hó 22-én délelőtt 9 órakor Kis-Tószeg község házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Feltételek a nagytószegi körjegyzői íróasztalán betekinthetők.

Kis-Tószegen, 1905. október hó 9-én.

Községi előljáróság.

RÁMPÁS

literje 30 krajcár.

Kapható

Zápolya-utca 1. szám alatt

a házmesteri lakásban.

(838-x.11)

Árlejtési hirdetmény.

Szárcsa község, törvényhatóságilag jóváhagyott képviselőtestületi határozat alapján, mely kutat létesít. Az árlejtés 1905. évi október hó 21-én délelőtt 9 órakor Szárcsa község házában fog megtartatni. Költségelőirányzat 1400 korona, mely egyben a kiküldési ár, árverezők kötelesek ennek 10%-át, vagyis 140 koronát bányapénz gyanánt készpénzben a községi bírósághoz letenni; a többi feltételek a hivatalos órák alatt Szárcsa község írodájában betekinthetők.

Szárcsán, 1905. évi október hó 5-én.

(879-2.1)

Az előljáróság.

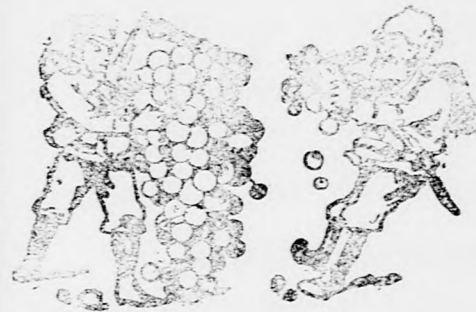
FELTŰNŐ UJDONSÁG.**Delice**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

613-10481

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

843-47.4

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 41.
N-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

A törökkanizsai járás főszolgabírójától.

5030/V. szám 1905.

880-1.1

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött szőregyi körorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Az orvosi körlethez Szőregyhelyi Szőregyhely, Deszk, Klárafalva és Újszentiván községek tartoznak.

A körorvos évi fizetése 1200 korona, nappal 80 fillér, éjjel 1 kor. 60 fillér és a szabályrendeletileg megállapított halottkémlelési és husszemle díjak.

Felhívom ennélfogva azokat, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen s eddigi alkalmaztatásukat is igazolóan felszerelt kérvényüket folyó évi október hó 25-ig hozzám adják be.

Törökkanizsán, 1905. évi október hó 9-én.

Molnár,
tb. főszolgabíró.

Nyomdász tanulóknak

jó házból való fiu

felvétetik.

Bővebbet a lap kiadóhivatalában,
(876-x.3)

Tomasevác község előljárósága.

1811. sz. 1905.

876-3.3

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága ezennel közzé teszi, hogy a község mint erkölcsei testület tulajdonát képező Pészak dűlőbeli 220 és Csoké dűlőbeli 60, összesen 280 hold szántóföldjét 5 vagy 10 holdas parcellákban az 1905/6. gazdasági évre nyilvános árverésen 1905. évi október hó 16-án és a következő napján d. e. 9 órakor haszonbérbe fogja adni.

A további feltételek a község jegyzői írodájában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Tomasevác, 1905. évi október 8-án.
Kamerlengy Róbert, Ersegovecz Mladen,
segédjegyző. h. községi bíróság.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.